

КОЛОКВИЈУМ ИЗ МИКРОТАЛАСНЕ ТЕХНИКЕ

17. јануар 2019.

Напомене. Колоквијум траје 120 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба литературе и непрограмабилних калкулатора. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатак искључиво у вежбанци и евентуално у Смитовом дијаграму, који се морају заједно предати. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табlici. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ					Укупно поена
Индекс година/број	Презиме и име				
/					
ПИТАЊА				ЗАДАТАК	
1	2	3	4	1	

ПИТАЊА

1. Који опсег учестаности бисте користили за земаљску комуникацију на малим растојањима како бисте смањили шансу за прислушкивање са даљине? Образложити одговор.

--

2. У таласоводу чији је диелектрик линеаран и хомоген, на учестаности f , простиру се један ТЕ и један ТМ тип таласа. Критична учестаност ТЕ типа таласа је $f_{c,TE} = 0,75f$, а таласна импеданса му је $Z_{TE} = 330 \Omega$. Израчунати таласну импедансу ТМ типа таласа ако му је критична учестаност $f_{c,TM} = 0,55f$.

--

3. Максимална снага која се може пренети посматраним водом ограничена је пробојем диелектрика. Када вод није прилагођен, а модул коефицијента рефлексије је $\rho_1 = 0,1$, водом се може пренети максимална снага $P_1 = 3 \text{ kW}$. Колика се максимална снага може пренети овим водом ако је модул коефицијента рефлексије $\rho_2 = 0,5$?

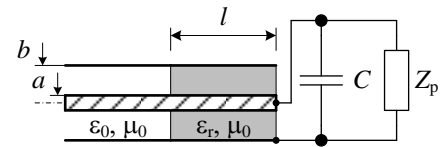
--

4. Полупречник проводника симетричног оклопљеног двожишног вода је $a = 1 \text{ mm}$, растојање између оса проводника је $d = 4 \text{ mm}$, пречник оклапајућег проводника је $D = 9 \text{ mm}$, диелектрик је тефлон (релативне пермитивности $\epsilon_r = 2,1$ и пермеабилности μ_0), а проводници су од бакра. Израчунати карактеристичну импедансу овог вода. Занемарити губитке у воду.

--

ЗАДАТАК

1. На учестаности $f = 1 \text{ GHz}$ пројектовати коло за прилагођење пријемника импедансе $\underline{Z}_p = 11,9(1 + j) \Omega$ на ваздушни коаксијални вод полупречника унутрашњег проводника $a = 1,3 \text{ mm}$ и унутрашњег полупречника спољашњег проводника $b = 3 \text{ mm}$. Коло за прилагођење састоји се од четвртталасног трансформатора импедансе и кондензатора везаног паралелно пријемнику, као што је приказано на слици. Четвртталасни трансформатор реализован је као секција коаксијалног вода, дужине l , испуњена хомогеним диелектриком релативне пермитивности ϵ_r . (а) Израчунати ϵ_r , C и дужину l . (б) Колики је коефицијент стојећег таласа на секцији коаксијалног вода испуњеној диелектриком?

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТКА СА КОЛОКВИЈУМА ИЗ МИКРОТАЛАСНЕ ТЕХНИКЕ, ОДРЖАНОГ 17. ЈАНУАРА 2019. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. Код земаљских комуникација на малим растојањима иде се на опсег учестаности око 60 GHz, јер велико слабљење атмосфере практично штити везу од ометања и прислушкивања са даљине. У околини те учестаности се праве и антиколизииони радари, да би се смањила интерференција између аутомобила, повећала резолуција радара и омогућило коришћење физички малих антена.

2. Таласна импеданса ТЕ типа таласа на учестаности f је $Z_{TE} = Z_{TEM} / \sqrt{1 - (f_{c,TE}/f)^2}$, одакле је таласна импеданса TEM типа таласа на учестаности f једнака $Z_{TEM} = 218,3 \Omega$. Таласна импеданса ТМ типа таласа на учестаности f је $Z_{TM} = Z_{TEM} \sqrt{1 - (f_{c,TM}/f)^2} = 182,3 \Omega$.

3. Коефицијент стојећег таласа у првом и другом случају је $\sigma_1 = (1 + \rho_1)/(1 - \rho_1) = 1,22$ и $\sigma_2 = (1 + \rho_2)/(1 - \rho_2) = 3$. Максимална снага која се може пренети водом у првом случају је $P_1 = \frac{P_{max}}{\sigma_1}$, одакле је максимална снага која се може пренети водом када на воду не би постојала рефлексија $P_{max} = 3667 \text{ W}$. Максимална снага која се може пренети водом у другом случају је $P_2 = P_{max} / \sigma_2 = 1222 \text{ W}$.

4. Карактеристична импеданса оклопљеног двожишног вода је приближно $Z_c \approx \frac{120\Omega}{\sqrt{\epsilon_r}} \left(\ln \left(2p \frac{1 - q^2}{1 + q^2} \right) - \frac{1 + 4p^2}{16p^2} (1 - 4q^2) \right) = 77 \Omega$, при чему је $p = d/(2a)$ и $q = d/D$.

ЗАДАТАК

1. (а) Карактеристична импеданса ваздушног коаксијалног вода је $Z_{c0} = \frac{Z_{TEM}}{2\pi} \ln \frac{b}{a} = 50,14 \Omega$, при чему је таласна импеданса у слободном простору $Z_{TEM} = \sqrt{\mu_0/\epsilon_0} \approx 120\pi \Omega$. Адмитанса пријемника је $Y_p = 1/Z_p = G_p + jB_p$, при чему су кондуктанса и сусцептанса пријемника $G_p = 42 \text{ mS}$ и $B_p = -42 \text{ mS}$. Пошто је коло за прилагођење реализовано као четвртталасни трансформатор импедансе, паралелна веза пријемника и кондензатора мора бити чисто резистивна, тј. мора да важи $B_p + \omega C = 0$, одакле је $C = -B_p/\omega = 6,69 \text{ pF}$. Карактеристична импеданса четвртталасног трансформатора је $Z_c = \sqrt{Z_{c0}/G_p} = 34,54 \Omega = Z_{c0}/\sqrt{\epsilon_r}$ одакле је $\epsilon_r = (Z_{c0}/Z_c)^2 = 2,1$. Таласна дужина дуж четвртталасног трансформатора је $\lambda_g = \frac{c_0/f}{\sqrt{\epsilon_r}} = 206,55 \text{ mm}$, па је дужина четвртталасног трансформатора $l = \lambda_g/4 = 51,63 \text{ mm}$. (б) Модул коефицијента рефлексије на четвртталасном трансформатору импедансе је $\rho = \left| \frac{1/G_p - Z_c}{1/G_p + Z_c} \right| = 0,184$, па је коефицијент стојећих таласа $\sigma = \frac{1 + \rho}{1 - \rho} = 1,45$.

- РЕЗУЛТАТИ КОЛОКВИЈУМА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 21. ЈАНУАРА У 17:45 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ И УПИС ОЦЕНА ЈЕ 21. ЈАНУАРА ОД 17:45 ДО 18:15 ЧАСОВА, У СОБИ 64.

Са предмета Микроталасна техника